

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
ОВЛАШЋЕНИ РЕВИЗОР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2025. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 11:
НАПРЕДНА РЕВИЗИЈА

I - ЕСЕЈИ

Есеј бр. 1 – Циљ и општи принципи ревизије финансијских извјештаја

- a) Наведите дефиницију ревизије финансијских извјештаја коју сматрате најадекватнијом и циљ ревизије финансијских извјештаја према Међународном стандарду ревизије 200 – Циљ и општи принципи ревизије финансијских извјештаја. (5 бодова)
- b) Наведите опште принципе ревизије према Међународном стандарду ревизије 200 – Циљ и општи принципи ревизије финансијских извјештаја (5 бодова)
- c) Објасните шта у контексту ревизије финансијских извјештаја значи увјеравање у разумној мјери (5 бодова)
- d) Објасните и разграничите одговорност руководства клијента ревизије и ревизора за финансијске извјештаје (5 бодова)

Одговори:

Есеј бр. 2 – Завршна фаза ревизије финансијских извјештаја

- a) Наведите циљ и основне поступке завршне фазе ревизије финансијских извјештаја (5 бодова)**
- b) Објасните поступке прибављања доказа у вези са судским споровима (5 бодова)**
- c) Објасните ревизорски приступ повезаним странама (5 бодова)**
- d) Објасните ревизорски приступ накнадним догађајима (5 бодова)**

Одговори:

Есеј бр. 3 – Материјалност у ревизији финансијских извјештаја

- a) Дефиниција и разумијевање материјалности (8 бодова)**
- b) Критерији за оцјену материјалности (7 бодова)**
- c) Фактори за алоцирање материјалности (5 бодова)**

II - ЗАДАЦИ:

ЗАДАТАК БР. 1

ПРЕДУЗЕЋЕ „А“

Ваше друштво за ревизију је почетком јула мјесеца 2023. године закључило уговор о ревизији финансијских извјештаја за 2023. годину са клијентом „А“, предузећем које послује у области грађевинарства. Уговор је потписан након што је клијент у складу са регулативом извршио замјену ревизора који током претходне три године ревидовао његове финансијске извјештаје. Клијент ревизије је омогућио комуникацију и увид у радне папире претходног ревизора.

Предузеће „А“ је сачинило финансијске извјештаје на дан 31.12.2023. године, односно за период од 01.01. до 31.12.2023. године, уз тврдњу управе да су приликом њиховог сачињавања примијењени важећи Међународни стандарди финансијског извјештавања.

Биланс стања и биланс успјеха за 2023. годину, као дио сета финансијских извјештаја према важећем оквиру за финансијско извјештавање, су презентовани у наредним табелама.

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31.12.2023. године

ОПИС/ПОЗИЦИЈЕ	(у КМ)	
	2023.	2022.
СТАЛНА СРЕДСТВА	35.502.392	38.435.026
Нематеријална средства	233.420	339.170
- Гудвил	233.420	233.420
- Остала нематеријална средства	/	105.750
Некретнине, постр., опрема и инв. некретнине	12.852.392	15.165.408
- Земљиште	8.092.061	8.256.056
- Грађевински објекти	4.275.862	4.718.906
- Постројења и опрема	483.929	607.263
- Инвестиционе некретнине	/	1.583.183
ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	22.416.580	22.930.448
- Учешће у капиталу зависних субјеката	18.916.580	18.916.580
- Финансијска средства по амортизованој вриједн.	3.500.000	4.013.868
ОБРТНА/ТЕКУЋА СРЕДСТВА	39.461.048	33.724.780
1. Залихе	32.361.556	29.444.953
2. Краткорочна потраживања и готовина и екв. гот.	7.099.492	4.279.827
ПОСЛОВНА АКТИВА	74.963.440	72.159.806
БИЛАНСНА АКТИВА	74.963.865	72.159.806
ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	2.656.240	2.656.240
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ	62.799.852	64.162.232
Основни капитал	11.289.203	11.289.203
Резерве	1.128.920	1.128.920
Ревалоризационе резерве	1.585.884	1.621.927
Позит. еф. вреднов. ФС по ФВ кроз остали ук. рез..	/	8.615

Нераспоређена добит	48.795.845	50.113.567
- Нераспоређени вишак П над Р ранијих година	45.146.318	46.871.239
- Нераспоређени вишак П над Р текуће године	3.649.527	3.242.328
ДУГОРОЧНА РЕРЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ	4.171.561	4.023.944
- Дугорочне обавезе	/	/
- Дугорочна регервисања за трошкове у гар. року	3.933.442	3.782.815
- Остала дугорочна резервисања	238.119	241.129
КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И РЕЗЕРВИСАЊА	7.992.027	3.973.630
ПОСЛОВНА ПАСИВА	74.963.440	72.159.806
БИЛАНСАНА ПАСИВА	74.963.440	72.159.806
ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	2.656.240	2.656.240

БИЛАНС УСПЈЕХА

У периоду од 01.01. до 31.12.2023. године

(у КМ)

ОПИС/ПОЗИЦИЈЕ	2023.	2022.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	8.888.137	11.326.150
1. Приходи од продаје производа	4.198.180	8.690.328
2. Приходи од приужених услуга	261.130	296.923
3. Повећање вриједности залиха учинака	3.855.906	1.742.383
4. Остали пословни приходи	572.921	596.516
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	8.875.356	8.475.454
1. Трошкови материјала	1.874.609	1.823.820
2. Трошкови горива и енергије	254.273	256.507
3. Трошкови зарада, накнада зарада и остала лична пр.	2.798.319	2.678.431
4. Трошкови производних услуга	2.671.069	1.597.945
7. Трошкови амортизације	405.151	412.459
8. Трошкови резервисања	528.909	433.970
8. Нематеријални трошкови	270.807	1.213.618
9. Трошкови пореза и доприноса	72.219	58.704
Пословни добитак/губитак	12.781	2.850.696
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	54.234	66.436
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	4.699	4
ДОБИТАК/ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	62.316	2.917.128
ОСТАЛИ ПРИХОДИ И ДОБИЦИ	3.974.507	631.658
ОСТАЛИ РАСХОДИ И ГУБИЦИ	16.080	16.575
ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТ. П и Р	3.958.427	615.083
УКУПНИ ПРИХОДИ	12.916.878	12.024.244
УКУПНИ РАСХОДИ	8.896.135	8.492.033
ДОБИТ ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	4.020.743	3.532.211
ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	407.259	325.926
НЕТО ДОБИТ ПЕРИОДА	3.613.484	3.206.285
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	3.649.527	3.242.328

Током ревизије сте дошли до слједећих доказа и сазнања и сачинили слједеће радне папире или забиљешке:

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 1:

Проведеним поступцима ревизије сталних средстава утврдили смо да клијент у својим пословним књигама и финансијским извјештајима као властиту имовину на дан 31.12.2023. године исказује и дио земљишта у вриједности од 2.656.000 КМ, од укупно 8.092.601 КМ, над којим је правоснажном судском одлуком на основу тужбе приватних власника из мјесеца децембра 2023. године оспорено власништво предузећа „А“. Предузеће „А“ је покренуло додатна расположива правна средства за оспоравање ове судске Одлуке, те је Управа предузећа „А“ одбила да изврши умањење вриједности земљишта као имовинске позиције. Сматрамо да је приликом сачињавања финансијских извјештаја требало уважити наведену правоснажну одлуку суда.

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 2:

Провођењем планираних поступака ревизије дугорочних финансијских пласмана који се односе на учешће у капиталу зависних субјеката, утврдили смо да клијент није извршио умањење вриједности у складу са утврђеном рачуноводственом политиком у износу од 1.100.500 КМ. Клијент није извршио наведено умањење вриједности ове имовинске позиције, уз образложење да ће се о томе Управа и Управни одбор изјашњавати у првој половини 2024. године. Сматрамо да је приликом сачињавања финансијских извјештаја за 2023. годину требало умањити вриједност учешћа у капиталу зависних субјеката.

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 3:

Провођењем поступака ревизије залиха смо утврдили да су залихе готових производа /изграђени станови и пословни простори/ због погрешно утврђених количина /м²/ и примијењених цијена према важећем ценовнику, прецијењене за износ од 454.820 КМ. Управа предузећа одбија да умањи вриједност ових залиха на дан 31.12.2023. године уз образложење да ће се поновно вредновање свакако вршити на дан 31.01.2024. године у складу са уобичајеном пословном праксом током претходног периода. Прибављени докази ревизије указују да су укупне залихе на дан 31.12.2023. године прецијењене, а расходи за годину која се завршава на тај дан потцијењени за наведени износ.

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 4:

Анализом наплативости потраживања од купаца у оквиру ревизије потраживања утврдили смо да се дио потраживања од купаца у износу од 880.250 КМ односе на потраживања приредног друштва над којим је покренут стечајни поступак половином 2023. године. Управа предузећа није извршила исправку вриједности ових потраживања, иако је рачуноводственом политиком „прописано“ да у оваквим околностима треба умањити вриједност потраживања за најмање 60%, уз образложење да је стечајни управник признао цјелокупна потраживања предузећа „А“.

ЗАБИЉЕШКА (РП) БР. 5:

Одговарајућим поступцима ревизије обавеза према запосленима, прибавили смо доказе да је предузеће „А“ на основу правоснажног Рјешења Пореске управе обавезно да обрачуна и уплати додатне порезе и доприносе на плате за 2023. годину у износу од 380.900 КМ. Управа предузећа то није урадила позивајући се на „договор“ са Пореском управом да се овај дуг уплати у првом кварталу 2024. године.

*
* *

ОД ВАС СЕ ЗАХТИЈЕВА ДА:

1. Наведете врсте ревизорског мишљења и објасните критеријуме за избор одговарајућег мишљења.

(5 ПОЕНА)

2. За сваку од претходно наведених претпостављених забиљешки, апстрахујући све остале, саставите образложење ревизора и формулишете одговарајуће мишљење у оквиру параграфа/пасуса Мишљење ревизора. Сваки појединачни тачан одговор носи по 2 поена

(УКУПНО: $5 \times 2 = 10$ ПОЕНА)

3. За све претпостављене забиљешке као цјелину, третирајући их забиљешкама, односно радном документацијом на конкретном ревизорском ангажману, саставите образложење ревизора и дате само једно синтетизовано закључно мишљење у оквиру параграфа/пасуса Мишљење ревизора.

(5 ПОЕНА)

НАПОМЕНА:

За рјешење задатка под (2) и (3) треба да образложите вашу процјену материјалности или значајности за ФИ који су предмет ревизије, те да је примијените приликом избора мишљења ревизора. При томе је довољно да процијените укупни ниво значајности и да га користите и за појединачна и синтетизовано мишљење без алоцирања на појединачне позиције или елементе финансијских извјештаја.

ОЧЕКИВАНИ ОДГОВОРИ:

Задатак број 2

Ревизорски тим “АБЦ” врши ревизију финансијских извјештаја за 2024.годину код привредног друштва “ХУЗ”. Привредно друштво “ХУЗ” је исказало сљедећи биланс стања:

Биланс стања привредног друштва “ХУЗ”

ОПИС	Износ 2023.	Износ 2024.
Земљиште	210.000	285.500
Грађевински објекти	2.420.000	1.400.000
Опрема	1.200.000	2.300.000
Дугорочна активна временска разграничења	220.000	334.500
Залихе материјала	100.000	170.000
Залихе производње у току	0	80.000
Залихе готових производа	150.000	180.000
Новчана средства	200.000	50.000
АКТИВА	4.500.000	4.800.000
Обавезе према добављачима	400.000	500.000
Обавезе за нето плаће	200.000	400.000
Обавезе за порезе и доприносе по основу плаћа	300.000	600.000
Дугорочне обавезе по кредитима	2.000.000	1.800.000
Добит периода	600.000	500.000
Капитал	1.000.000	1.000.000
ПАСИВА	4.500.000	4.800.000

Проведени су сви доказни поступци а вриједности залиха производње у току и готових производа су спорне:

У току пословне године, забиљежене су сљедеће пословне промјене у функцији производње готових производа, хронолошки посматрано:

Трошкови по мјестима настанка током периода јануар-новембар 2024.године у привредном друштву “ХУЗ” износили су како слиједи:

Износи у КМ

ГРУПА ТРОШКОВА	Мјеста трошкова		
	А	Б	Управа и продаја
Материјал израде	22.000	66.000	
Плаће администрације погона	5.000	2.000	
Плаће израде	20.000	10.000	
Амортизација	5.000	4.000	10.000
Остали материјал	100	200	520
Остали трошкови			20.000

У току децембра настали су још сљедећи трошкови:

1. Ситан инвентар је дат у употребу у погон Б вриједности 4.800 КМ уз употребу 50% индиректне методе отписа.
2. Трошак осигурања је плаћен у износу од 5.000 КМ, а према мјесту настанка односи се на управу и продају.
3. Обрачунат је утрошак електричне енергије за погон А 12.000 КМ, погон Б 3.000 КМ и Управа и продаја 1.000 КМ. 10% обрачунате електричне енергије за погоне А и Б је фиксног карактера.
4. Помоћни материјал издат у погон Б износи 5.000 КМ, док је 1.000 КМ помоћног материјала издато за потребе управе и продаје.

Обрачун трошкова производње предузеће “ХУЗ” обавља према МРС-у 2 – Залихе. Остварени капацитет предузећа одговара 80% нивоу нормалног капацитета. 90% започете производње у погонима А и Б је завршено и смјештено у складиште готових производа. У току године предузеће је продало почетне залихе готових производа уз обрачун разлике у цијени 40.

Ревизорски тим “АБЦ” укупну значајност утврђује у висини од 2% укупних средстава ревидираног предузећа. Распоред значајности на поједине позиције врши се сразмјерно њиховој величини на дан 31.12.2024. Све позиције осим новчаних средстава се укључују у распоред почетне значајности.

Ваш задатак је:

- а) Одредити износ почетне значајности, који ће бити коригован за 10% за потребе израчунавања коначне процјене значајности због претходних открића слабих интерних контрола у предузећу ХУЗ – припремити радни документ о процјени укупне значајности. (2 бода)**
- б) Алоцирати значајност на спорне позиције финансијског извјештаја - припремити радни документ алокације значајности на спорне позиције. (2 бода)**
- с) Припремити радни документ ревизора о трошковима залиха и трошковима периода у складу са одредбама МРС-а 2. (8 бодова)**
- д) Процијенити да ли постоји прецјењивање или потцјењивање спорних позиција финансијских извјештаја, као и њихов потенцијални утицај на мишљење ревизора - сачините одговарајући примјер радне верзије процјене грешака у рачуноводственој евиденцији привредног друштва “ХУЗ”, уз квалификацију да ли наведне грешке резултирају прецјењивањем или подцјењивањем позиција финансијских извјештаја друштва “ХУЗ” те да ли се ради о значајној грешци или не, узимајући у обзир раније распоређене вриједности значајности на позиције биланса стања. (4 бода)**
- е) Дати ревизорско мишљење о финансијским извјештајима привредног друштва “ХУЗ” у складу са међународним ревизорским стандардима. Није потребно писати цијели текст ревизорског мишљења. (4 бода)**

ОДГОВОРИ:

